

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE SRPSKE
BROJ: 71 0 P 288962 20 Rev
Banjaluka, 13.10.2021. godine

Vrhovni sud Republike Srpske u vijeću sastavljenom od sudija, Tanje Bundalo kao predsjednika vijeća, Davorke Delić i Gorjane Popadić, kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužiteljice D.T. iz B., koju zastupa punomoćnik L.R., advokat iz B., protiv tuženih B.H. iz Ž., koga zastupa punomoćnik O.Đ., advokat iz B. i D.T. iz B., radi utvrđenja da je izvršenje nedopušteno, odlučujući o reviziji tuženog B.H. izjavljenoj protiv presude Okružnog suda u Banjaluci broj 71 0 P 288962 20 Gž od 25.06.2020. godine, na sjednici održanoj dana 13.10.2021. godine, donio je

PRESUDU

Revizija se odbija.

Zahtjev tužiteljice za naknadu troškova sastava odgovora na reviziju se odbija.

Obrazloženje

Prvostepenom presudom Osnovnog suda u Banjaluci broj 71 0 P 288962 18 P od 17.12.2019. godine, usvojen je tužbeni zahtjev tužiteljice, te je utvrđeno nedopuštenim izvršenje određeno rješenjem Osnovnog suda u Banjaluci broj 71 0 I 248859 16 I od 30.01.2018. godine, zapljenom, procjenom i prodajom u odnosu na 1/2 nekretnina označenih kao parcela broj 78/02 K., stambena zgrada u površini od 106 m², dvorište u površini od 500 m², pomoćna zgrada – garaža u površini od 23 m², pomoćna zgrada u površini od 11 m², njiva treće klase u površini od 24 m², sve upisano u zk ul. broj 565 k.o. D., što po važećim evidencijama odgovara listu nepokretnosti broj 590 k.o. D., radi namirenja potraživanja prvotuženog, što su tuženi dužni priznati i trpjeti, u roku od 30 dana od dana donošenja presude.

Obavezani su tuženi da tužiteljici solidarno naknade troškove postupka u iznosu od 5.565,00 KM, u roku od 30 dana od dana donošenja presude.

Sa preostalim dijelom zahtjeva za naknadu troškova postupka, koji predstavlja razliku između traženog i dosuđenog iznosa, tužiteljica je odbijena.

Drugostepenom presudom Okružnog suda u Banjaluci broj 71 0 P 288962 20 Gž od 25.06.2020. godine, žalba tuženog H.B. je odbijena i presuda Osnovnog suda u Banjaluci broj 71 0 P 288962 18 P od 17.12.2019. godine, u pobijanom dijelu odluke o glavnoj stvari i dosuđujućem dijelu odluke o troškovima parničnog postupka, potvrđena.

Odbijen je zahtjev tuženog H.B. za naknadu troškova žalbenog postupka u iznosu od 702,00 KM.

Odbijen je zahtjev tužiteljice za naknadu troškova sastava odgovora na žalbu u iznosu od 1.316,25 KM.

Blagovremeno izjavljenom revizijom drugostepenu presudu pobija tuženi B.H. (u daljem tekstu: prvotuženi), iz razloga povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava, s prijedlogom da se revizija usvoji, pobijana presuda preinači, odnosno ukine i predmet vrati na ponovno suđenje.

U odgovoru na reviziju tužiteljica predlaže da se revizija odbije.

Revizija nije osnovana.

Predmet spora u ovoj parnici je zahtjev tužiteljice da se utvrdi da je nedopušteno izvršenje određeno rješenjem Osnovnog suda u Banjaluci broj 71 0 I 248859 16 I od 30.01.2018. godine na nekretninama tuženog D.T. (u daljem tekstu: drugotuženog), bliže označene kao u izreci prvostepene presude, u obimu sa 1/2, za koje tužiteljica tvrdi da su stečene u braku sa drugotuženim.

Na osnovu izvedenih dokaza i rezultata cjelokupnog postupka prvostepeni sud je utvrdio da su tužiteljica i drugotuženi bračni supružnici od 1995. godine i da su i danas u braku; da su tuženi dana 15.10.2003. godine zaključili ugovor o zajmu kojim je prvotuženi dao drugotuženom na zajam iznos od 60.000,00 KM, bez kamata, a kao sredstvo obezbjeđenja je otac drugotuženog S.T. potpisao založnu izjavu dana 15.10.2003. godine, kojom izjavljuje da dozvoljava da se u korist prvotuženog uknjiži založno pravo bez ikakvih uslova na iznos isplaćenog zajma na njegovim nekretninama koje su upisane u kknj. ul. br. 590/0 k.o. D. označene kao k.č. broj 78 njiva treće klase, površine 24 m², dvorište površine 500 m², stambena zgrada površine 106 m², pomoćna zgrada površine 23 m² i pomoćna zgrada površine 11 m², sve ukupne površine od 664 m²; da je prvotuženi pokrenuo parnični postupak protiv drugotuženog radi isplate duga u iznosu od 60.000,00 KM sa zakonskom zateznom kamatom počev od 15.04.2004. godine i da je pravosnažnom presudom Osnovnog suda u Banjaluci broj 71 0 P 52522 04 P od 25.06.2010. godine drugotuženi obavezan da ovaj dug isplati prvotuženom; da je otac drugotuženog, S.T. preminuo i da je rješenjem o nasljeđivanju Osnovnog suda u Banjaluci broj 71 0 O 091798 10 O od 04.04.2013. godine drugotuženi oglašen njegovim nasljednikom; da je prvotuženi kod istog suda podnio prijedlog za izvršenje protiv drugotuženog kao izvršenika, na osnovu izvršne isprave - presude Osnovnog suda u Banjaluci broj 71 0 P 52522 04 P od 25.06.2010. godine i da je pokrenut izvršni postupak pod brojem 71 0 I 248859 16 I u kojem je prvotuženi predložio da se na osnovu pravosnažne sudske presude izvršenje sprovede zapljenom, procjenom i prodajom nekretnina izvršenika, a radi se o nekretninama koje su upisane u zk. ul. broj 565 k.o. D.; da je izvršni sud dana 30.01.2018. godine donio rješenje o izvršenju kojim je dozvolio predloženo izvršenje, prodajom nekretnina izvršenika do potpunog namirenja; da je tužiteljica u svojstvu trećeg lica na rješenje o izvršenju izjavila prigovor i da ju je izvršni sud zaključkom od 28.06.2018. godine uputio da pokrene parnični postupak radi utvrđenja da je nedopušteno izvršenje na nekretninama drugotuženog u dijelu 1/2; da je presudom Osnovnog suda u Banjaluci broj 71 0 P 248154 16 P od 11.03.2019. godine, koja je postala pravosnažna dana 22.04.2019. godine, utvrđeno da je tužiteljica po osnovu zajedničkog sticanja u braku sa drugotuženim stekla pravo suvlasništva sa 1/2 dijela na nekretninama označenim kao k.č. broj 71 upisane u zk. ul. broj 565 k.o. D. i listu nepokretnosti broj 519 k.o. D.

Kod ovako utvrđenog činjeničnog stanja prvostepeni sud nalazi da je tužiteljica pravosnažnom sudskom odlukom dokazala da je po osnovu zajedničkog sticanja u braku sa drugotuženim stekla pravo suvlasništva u dijelu od 1/2 na predmetnim nekretninama i da zbog toga nije dopušteno izvršenje na predmetnim nekretninama na kojima je tužiteljica suvlasnik sa 1/2 dijela, te je u cijelosti usvojio tužbeni zahtjev tužiteljice.

Drugostepeni sud je temeljem odredbe člana 226. Zakona o parničnom postupku („Službeni glasnik RS“ broj 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09 i 61/13, u daljem tekstu: ZPP), žalbu tuženog Behajije Hodžića odbio i prvostepenu presudu u pobijanom dijelu odluke o glavnoj stvari i dosuđujućem dijelu odluke o troškovima parničnog postupka, potvrdio.

Revizijom prvotuženog se ne dovodi u pitanje pravilnost odluka nižestepениh sudova.

Prema odredbi člana 70. Zakona o izvršnom postupku („Sl. glasnik RS“, broj 59/03, 85/03, 64/05, 118/07, 29/10, 57/12, 67/13, 98/14 i 66/18 – u daljem tekstu: ZIP), uz prijedlog za izvršenje na nepokretnostima, tražilac izvršenja je dužan podnijeti izvod iz zemljišne knjige kao dokaz o tome da je nepokretnost upisana kao svojina izvršenika (stav 1), a ako je pravo na nepokretnosti iz stava 1 ovog člana upisano u zemljišnoj knjizi na drugo lice, a ne na izvršenika, prijedlogu se može udovoljiti samo ako su, po utvrđenju izvršenikove imovine u skladu sa članom 37 ovog zakona, ispunjeni uslovi za promjenu zemljišno-knjižnog stanja (stav 2).

Shodno odredbi člana 51. stav 1. ZIP, lice koje tvrdi da u pogledu predmeta izvršenja ima takvo pravo koje sprečava izvršenje, može podnijeti prigovor protiv izvršenja, tražeći da se izvršenje na tom predmetu proglašeno nedopuštenim. Radi se o izlučnom prigovoru, u vezi koga izvršni sud podnosioca prigovora upućuje na parnicu, ukoliko sam ne odluči o tom prigovoru. Pretpostavke za proglašenje izvršenja nedopuštenim su: da je na nekom predmetu određeno izvršenje i da trećem licu u pogledu predmeta izvršenja pripada neko pravo koje sprečava izvršenje, koje može biti stvarno-pravnog ili obligaciono-pravnog karaktera.

Osnovanost zahtjeva trećeg lica u izlučnoj tužbi (član 51. do 53. ZIP), zavisi od toga da li je izvršni sud odredio izvršenje na predmetu u pogledu koga treće lice ima neko pravo. U ovom slučaju, tužiteljica, kao treće lice tvrdi da na predmetnim nekretninama, kao predmetu izvršenja, ima pravo suvlasništva sa 1/2 dijela.

Prema odredbi člana 23. Zakona o stvarnim pravima („Sl. glasnik RS“, broj 124/08, 3/09, 58/09, 95/11, 60/15 i 107/19), pravo svojine stiče se na osnovu pravnog posla, zakona, odluke suda ili drugog organa i nasljeđivanjem, uz ispunjenje pretpostavki propisanih zakonom (stav 1.), a odlukom suda ili drugog organa svojina se stiče u slučajevima određenim zakonom, na način i pod pretpostavkama određenim zakonom, s tim da sticanjem prava svojine po ovom osnovu ne prestaju stvarna prava koja su drugim licima pripadala na odnosnoj stvari, koja su određena odlukom ili zakonom, te onih koja po prirodi stvari ne mogu dalje postojati (stav 4).

Nije sporno da su tužiteljica i drugotuženi u braku od 1995. godine i da se u braku nalaze i danas, da je samo drugotuženi upisan kao vlasnik na nekretninama u zk. ul. broj 565 k.o. D. odnosno na parceli k.č. broj 78 na kojoj se nalazi stambena zgrada, kućište, dvorište, pomoćna zgrada – garaža i pomoćna zgrada, da je u vrijeme donošenja rješenja o izvršenju (30.01.2018. godine), kojim je dozvoljeno izvršenje na predmetnim nekretninama drugotuženi bio upisan kao vlasnik istih u zk. uložku broj 565 k.o. D., na osnovu dopunskog rješenja o nasljeđivanju Osnovnog

suda u Banjaluci broj 71 0 O 091798 16 O 3 od 08.09.2016. godine, da je tužiteljica u svojstvu trećeg lica na rješenje o izvršenju izjavila prigovor i da ju je izvršni sud zaključkom od 28.06.2018. godine uputio da pokrene parnični postupak radi utvrđenja da je nedopušteno izvršenje na nekretninama drugotuženog u dijelu $\frac{1}{2}$, da je tužiteljica podnijela tužbu protiv drugotuženog radi utvrđenja zajednički stečene imovine u braku i da je pravosnažnom presudom Osnovnog suda u Banjaluci broj 71 0 P 248154 16 P od 11.03.2019. godine utvrđeno da je zajedno sa drugotuženim suvlasnik sa $\frac{1}{2}$ dijela na predmetnim nekretninama.

Donošenjem rješenja o izvršenju od 30.01.2018. godine izvršena je zabilježba izvršenja u smislu odredbe člana 72. stav 1. ZIP, koja ima karakter sudskog založnog prava (član 72. stav 2. ZIP).

Tužiteljica je po uputi izvršnog suda - zaključku od 28.06.2018. godine, pošto je izvršenju prigovorila kao treće lice koje tvrdi da na predmetu izvršenja ima pravo koje sprečava izvršenje (da vodi parnični postupak protiv izvršenika kod Osnovnog suda u Banjaluci broj 71 0 P 248154 16 P radi utvrđenja bračne tekovine na predmetnim nekretninama), pokrenula konkretnu parnicu radi utvrđenja da je nedopušteno izvršenje u predmetu Osnovnog suda u Banjaluci broj 71 0 I 248859 16 I, u kome je prvotuženi kao tražilac izvršenja predložio da se izvršenje protiv drugotuženog kao izvršenika sprovede zapljenom, procjenom i prodajom nekretnina izvršenika, koje su upisane u zk. ul. broj 565 k.o. D., na osnovu pravosnažne presude Osnovnog suda u Banjaluci broj 71 0 P 52522 04 P od 25.06.2010. godine, kojom je drugotuženi obavezan da prvotuženom plati 60.000,00 KM sa zakonskom zateznom kamatom od 15.04.2004. godine do isplate i troškove postupka u iznosu od 4.021,00 KM.

Osnovni sud u Banjaluci je donio presudu broj 71 0 P 248154 16 P od 11.03.2019. godine (čija zakonitost se u ovom postupku ne može ispitivati), kojom je utvrđeno da je tužiteljica u braku sa drugotuženim stekla suvlasnički dio od $\frac{1}{2}$ na predmetnim nekretninama, što je drugotuženi dužan priznati i trpjeti da se tužiteljica na osnovu te presude upiše u zemljišno-knjižnoj evidenciji. Iz obrazloženja te presude proizlazi da je navedena presuda donesena po tužbi tužiteljice podnesenoj 04.11.2016. godine, u kojoj tvrdi da bračna zajednica egzistira od 1995. godine, da su supružnici živjeli sa roditeljima drugotuženog u prizemnom objektu, a da je nakon toga od sredstava tužiteljice, uz saglasnost svekra tužiteljice nadograđen sprat kuće u kome supružnici žive.

Pored toga, u ovoj parnici prvostepeni sud je utvrdio da je tužiteljica iskazima svjedoka dokazala da je svojim sredstvima napravila sprat kuće 2000. godine i da je od tada u posjedu tog dijela nekretnina.

Sticanje udjela u zajedničkoj bračnoj imovini vezano je za ispunjenje zakonom propisanih činjenica: da je ta imovina stečena u bračnoj zajednici, na osnovu zajedničkog rada (član 270. stav 5. Porodičnog zakona („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 54/02 do 63/14), što znači da zajednička bračna imovina nastaje na originaran način, a sticanje suvlasničkog dijela nastupa po sili zakona i bez upisa u zemljišnu knjigu, jer upis u zemljišnoknjižne evidencije kod originarnog načina sticanja svojine ima deklaratorno dejstvo.

Slijedom toga, presudom Osnovnog suda u Banjaluci broj 71 0 P 248154 16 P od 11.03.2019. godine, kojom je utvrđeno da je tužiteljica stekla $\frac{1}{2}$ dijela nekretnina u bračnoj zajednici, konstatuje se da su se ispunile zakonom propisane pretpostavke za sticanje suvlasništva u bračnoj zajednici, koje su nastale prije nego što je prvotuženi stekao sudsko založno pravo na

predmetnim nekretninama, pa pravilno drugostepeni sud zaključuje da je tužiteljica prije konstituisanja prava namirenja tražioca izvršenja (ovdje prvotuženog), na predmetnim nekretninama stekla pravo suvlasništva po osnovu zajedničkog sticanja u braku sa drugotuženim i da je izvršenje na predmetnim nekretninama u odnosu na 1/2 dijela nedopušteno.

Odredba člana II/3)k) Ustava Bosne i Hercegovine štiti pravo na imovinu svih lica na njenoj teritoriji, a prema Protokolu broj 1 uz Evropsku konvenciju svako fizičko i pravno lice ima pravo na mirno uživanje svoje imovine tako da niko ne može biti lišen svoje imovine, osim u javnom interesu i pod uslovima predviđenim zakonom i opštim principima međunarodnog prava. U smislu člana 1 Protokola broj 1 „imovina“ ima autonomno značenje koje nije ograničeno na svojinu na materijalnim dobrima i nezavisno je od formalne klasifikacije u domaćem pravu, tako da i određena druga prava i interesi koji predstavljaju imovinu mogu da se smatraju „imovinskim pravima“, a slijedom toga i „imovinom“ u smislu ove odredbe.

Iz sadržaja odredbe člana 70. ZIP proizlazi da neće biti dozvoljeno izvršenje u slučaju da na nepokretnosti na kojoj je određeno izvršenje postoji pravo svojine trećeg lica koje je ustanovljeno prije pokretanja izvršnog postupka. Smisao odredbi člana 70. i 72. ZIP je da obezbijedi da se prinudna naplata izvrši na imovini koja nesporno pripada izvršeniku, te da pod udar prinudne naplate ne potpadne imovina trećeg lica prema kojoj tražilac izvršenja nema nekih od izvršnih naslova kojim je utvrđeno njegovo potraživanje, kao i da obezbijedi zaštitu prava tražioca izvršenja na nepokretnosti izvršenika, kada izvršenik otuđi nepokretnosti trećem licu prema kojem tražilac izvršenja nema potraživanje utvrđeno izvršnim naslovom i koje nije označeno u izvršnoj ispravi kao izvršenik i tako onemogućiti prinudno namirenje potraživanja.

Prigovori prvotuženog da je njegovo pravo na namirenje stečeno ranije nego pravo tužiteljice, jer je na predmetnim nekretninama zasnovana zaloga prema založnoj izjavi oca drugotuženog S.T. od 15.10.2003. godine, koje je prvotuženi kako sam navodi upisao u javne evidencije 16.07.2015. godine, nisu osnovani.

Iz z.k. ul. br. 565 proizlazi da 17.12.2009. godine na nekretninama T.S. upisano sudsko založno pravo u korist R.b. ad B., a u teretnom C listu upisano više založnih i podzaložnih prava - nadhipoteka, između ostalog pod rednim brojem 1. založno pravo u korist M.D. i nadhipoteka, a pod red. br. 2. založno pravo u korist prvotuženog i nadhipoteka (podzaložno pravo), za koja se ne može vidjeti kada su upisani.

Pravo je hipotekarnog povjerioca da pod uslovima određenim zakonom, od hipotekarnog dužnika traži namirenje potraživanja iz vrijednosti založene nekretnine, jer hipotekarni povjerilac ima izbor da li će se koristiti tim pravom koje je u funkciji namirenja potraživanja.

Prvotuženi je u konkretnom slučaju podnio tužbu protiv svog ličnog dužnika – drugotuženog i izvršni postupak pokrenuo na osnovu izvršne isprave donesene u toj parnici - pravosnažne presude Osnovnog suda u Banjaluci broj 71 0 P 52522 04 P od 25.06.2010. godine kojom je obavezan drugotuženi da isplati prvotuženom iznos od 60.000,00 KM sa zakonskom zateznom kamatom počev od 15.04.2004. godine pa do isplate, tražeći da se izvršenje provede na nekretninama na kojima je drugotuženi upisan kao vlasnik sa 1/1 dijela, a ne na osnovu upisanog založnog prava u zemljišnoj knjizi.

Pozivanje prvotuzenog na odredbu člana 74. ZIP (da se u postupku izvršenja namiruju i založni povjerioci koji nisu predložili izvršenje, u skladu sa pravilima koja određuju red prvenstva u namirenju njihovih potraživanja) nije od uticaja za drugačije presuđenje, jer je to pravilo od značaja za izvršni postupak u kome se primjenjuje.

Tužiteljica je pravosnažnom presudom dokazala da su nekretnine koje su predmet izvršenja, odnosno stambena zgrada i pomoćne prostorije zajednička bračna tekovina u suvlasništvu nje i drugotuzenog sa po 1/2 dijela, pa je pravilno odlučeno da je izvršenje nedopušteno u odnosu na 1/2 dijela tih nekretnina koji njoj pripada.

Slijedom navedenog, o reviziji je odlučeno temeljem odredbe člana 248. ZPP.

Zahtjev tužiteljice za naknadu troškova sastava odgovora na reviziju u iznosu od 1.316,25 KM je odbijen na osnovu odredbe člana 397. stav 1. ZPP, u vezi sa članom 387. stav 1. istog zakona, obzirom da ovi troškovi nisu bili nužni za vođenje parnice, niti od značaja za zaštitu prava tužiteljice u postupku po ovom pravnom lijeku.

Predsjednik vijeća
Tanja Bundalo

Za tačnost otpravka ovjerava
Rukovodilac sudske pisarnice
Biljana Aćić